

4.12 REKER I NORDSJØEN OG SKAGERRAK

4.12.1 FISKET I 2015

Fisketakten i februar og mars 2015 var langt høyere enn ventet, noe som førte til at Fiskeridirektoratet den 19. mars varslet et stopp i fisket i første periode med virkning fra lørdag den 28. mars. Som en konsekvens av dette avholdt representanter fra Skagerakfisk, Rogaland Fiskealgslag, Fiskerlaget vest og Fiskerlaget sør et samarbeidsmøte den 24. mars hvor man diskuterte den varslede stoppen. I rapporten fra møtet heter det at:

Samarbeidsmøtet ber enstemmig om at følgende regulering av rekefisket innføres for resten av 2015:

- *Periodekvoten for 1/5-31/8 forskyves til å gjelde fra 6/4-15/8*
- *Periodekvoten for 1/9-31/12 forskyves til å gjelde fra 17/8-31/12*
- *Fartøykvoten settes ned fra 28 tonn til 20 tonn i begge perioder*

Arbeidsutvalget i Norges Fiskarlag støttet innstillingen fra samarbeidsmøtet.

Fiskeridirektoratet valgte å endre reguleringsforskriften den 27. mars i henhold til tilrådingen fra samarbeidsmøtet og Norges Fiskarlag. I tillegg til dette gjennomførte salgslagene i sommer- og høstmånedene enkelte regulerende tiltak for å jevne ut fangstmønsteret.

Ved årets slutt var det til sammen fisket 6 367 tonn av totalkvoten på 6 346 tonn. I tillegg til dette kommer et kvantum på 279 tonn som ble fisket på 2015-kvoten i 2014. Reell utnyttelse av kvoten er derfor på 6 646 tonn, det vil si et overfiske på 300 tonn, og en kvoteutnyttelse på nær 105 %. Totalt var det registrert landinger fra 201 ulike fartøy i 2015. Utviklingen i den fylkesvise deltakelsen kommer frem i tabell 2 i avsnitt 4.12.2.2.

4.12.2 REGULERINGSOPPLEGGET OG UTVIKLINGEN I FISKET I 2016

4.12.2.1 Reguleringsopplegget

I oktober 2015 kom ICES med et råd for reker der de anbefalte at fangstene ikke burde overstige 21 500 tonn. Basert på dette ble Norge og EU enige om en totalkvote for 2016 på 17 440 tonn. Til sammenligning var totalkvoten i 2015 på 10 900 tonn.

Ved årets start kunne norske fartøy fiske inntil 10 377 tonn reker i 2016. Kvoten ble periodisert med lik fordeling på de tre periodene, noe som ga periodekvoter på 3 459 tonn. Etter fratrekk for overfisket i 2015 gir dette disponible periodekvoter på 3 359 tonn. Ut ifra erfaringer fra fangsttakten i første periode i 2015, samt dialog med næringen, ble maksimalkvoten fastsatt til 34 tonn pr. kvotefaktor.

Den 18. mars 2016 kom imidlertid ICES med et nytt råd. Anbefalingen i rådet er at totalkvoten ikke bør overstige 13 721 tonn, eller 11 869 tonn dersom utkast av reker ikke blir redusert vesentlig. Det nye rådet er resultatet av en metodegjennomgang av reker i januar, og baseres på en ny modell som har vært under utvikling noen år. For å ta høyde for en eventuell

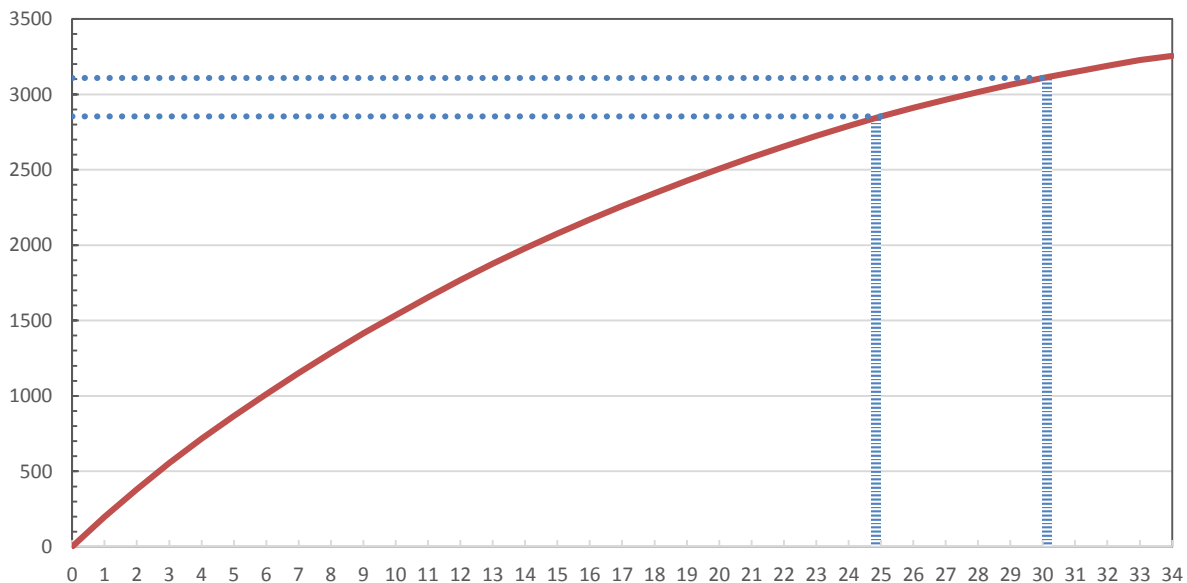
kvotereduksjon i andre og tredje periode som følge av det nye rådet, ble maksimalkvotene i disse periodene redusert til 30 tonn pr. kvotefaktor den 29. april.

Den 18. mai inngikk Norge og EU en avtale om å redusere rekekvoten i inneværende år med 10 %. Etter reduksjonen er totalkvoten på 15 696 tonn. Norges andel av kvoten, etter bytter med EU og før fratrekke for overfisket i 2015, er på 9 317 tonn. Norsk kvote etter fratrekke for overfisket i 2015 og avsetning til forskning er på 9 002 tonn. Siden fisket i 1. periode er overstått, så må reduksjonen i den norske kvoten belastes 2. og 3. periode.

Periodekvoten i første periode var på 3 459 tonn, de nye periodekvotene i 2. og 3. periode vil derfor bli på 2 922 tonn. Det står igjen 80 tonn av den første periodekvoten, og dette kvantumet vil inngå i beregningen av de disponible periodekvotene i 2. og 3. periode. Av overfisket fra 2015 må 200 tonn trekkes ut av de disponible periodekvotene. Etter dette blir de disponible periodekvotene på 2 862 tonn.

Figur 1 viser sammenhengen mellom ulike maksimalkvoter og et beregnet fisket kvantum basert på fisketakten i første periode. Ut ifra fisketakten i 1. periode vil en maksimalkvote på 30 tonn kunne gi et forventet fiske på 3 100 tonn, noe som tilsvarer en reguleringseffekt på 190 tonn. Den begrensede reguleringseffekten av en slik kvote skyldes at det kun er et fåtall av fartøyene som blir begrenset av maksimalkvoter på 30 tonn og over. En maksimalkvote på 30 tonn ville for eksempel i 1. periode kun virke begrensende på 22 fartøy. Dette gjør at den prosentvise nedgangen i maksimalkvoter må være større enn den ønskede prosentvise nedgangen i fisket.

Figur 1: Beregnet sammenheng mellom periodekvoter og maksimalkvoter basert på fisketakten i 1. periode

Ut ifra fangsttakten i første periode bør maksimalkvotene settes til 25 tonn pr. kvotefaktor for å unngå at periodekvotene i andre og tredje periode overfiskes. Fiskeridirktoratet er i dialog med Norges Fiskarlag om en eventuell reduksjon av maksimalkvotene i andre og tredje periode.

4.12.2.2 Fisket i 2016

I første periode fisket 172 fartøy til sammen 3 279 tonn reker. Det stod dermed igjen 80 tonn av den disponible periodekvoten. Hittil i andre periode har fangsttakten vært noe lavere enn i første periode, og det har foreløpig blitt fisket 308 tonn av i alt 131 fartøy.

Av de fartøyene som har landet reker hittil i år er det totalt 88 fartøy med største lengde under 11 meter. Disse fartøyene har landet 716 tonn, tilsvarende 20 % av totalfangsten.

Tabell 1 viser fordelingen av fangst på de tre periodene de siste 5 år.

Tabell 1: Periodefangster av reker i Nordsjøen og Skagerrak

År	1. periode	2. periode	3. periode	Sum
2012	1 550	1 462	1 558	4 570
2013	1 831	1 699	1 339	4 869
2014	1 923	1 939	1 886	5 748
2015 ¹	2 297	2 059	2 011	6 367
2016	3 279	308		3 587

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet per 20. mai 2016.

¹ Periodene i 2015 varte fra 1. januar til 5. april, 6. april til 16. august og 17. august til 31. desember.

Tabell 2 viser hvordan fordelingen av deltakelsen har vært de siste fem årene. Ut ifra tallene i tabellen, så er det tydelig at det var en stor interesse rundt rekefisket i 2015, spesielt for gruppen under 11 meter. Sammenlignet med 2012 har deltakelsen i denne gruppen økt med 13 fartøy. Den økte deltakelsen kan skyldes flere forhold, blant annet økt tilgjengelighet og pris. Det kan heller ikke utelukkes at diskusjonen vedrørende lukking av gruppen under 11 meter har ført til at enkelte aktører har valgt å posisjonere seg i løpet av 2015.

Tabell 2: Fylkesvis deltakelse i fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak

	2012	2013	2014	2015	2016
Nordland	1	1	1	1	1
Møre og Romsdal	3	3	2	3	2
Sogn og Fjordane	1	1		1	1
Hordaland	8	10	12	12	10
Rogaland	37	36	39	38	31
Vest-Agder	37	33	36	43	32
Aust-Agder	27	30	24	28	26
Telemark	18	16	14	17	12
Vestfold	22	22	20	22	24
Oslo	3	2	2	4	3
Akershus	4	3	2	2	1
Østfold	34	30	31	30	30
Sum	195	187	183	201	173
Under 11 meter	91	94	97	104	88
11 – 19,99 meter	79	69	62	70	63
20 meter og over	25	24	25	27	22

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet per 20. mai 2016.

4.12.3 REAL TIME CLOSURE (RTC)

Nedenfor er det gjengitt et brev fra Fiskeridirektoratet til Norges Fiskarlag som ble sendt 9. mai i år. Brevet oppsummerer innføringen av RTC og de erfaringer som er gjort med RTC hittil i år:

Fiskeridirektoratet viser til møter med Norges Fiskarlag om forvaltning av reker i Nordsjøen og Skagerrak. Dette fisket, og særlig utkast av småreker og «highgrading» har vært i søkelyset siden sommeren 2014. Fiskeridirektoratet har, sammen med næringen i Norge og næring og myndigheter i Sverige og Danmark, arbeidet for å innføre tiltak som vil redusere slikt utkast. På reguleringsmøtet 5. juni 2015 presenterte Fiskeridirektoratet en strategi for bedre forvaltning av rekebestandene i Nordsjøen og Skagerrak. Strategien inneholdt en rekke konkrete regulerings tiltak som ble forelagt Nærings- og fiskeridepartementet 15. juni 2015, deriblant innføring av Real Time Closures (RTC)-områder. Hovedformålet med tiltakene var å redusere et betydelig utkast av småreker.

Nærings- og fiskeridepartementet svarte med brev datert 16. oktober 2015 der departementet slutter seg til Fiskeridirektoratets vurderinger om behovet for de reguleringene som ble skissert. NFD presiserte i sitt svarbrev viktigheten av at tiltakene iverksettes på en måte som ikke medfører at uforholdsmessig store områder i praksis blir stengt for rekefiske, og at dette må tas i betraktning ved fastsettelse av stengningskriterier. Dette gjelder både for reker i Nordsjøen og Skagerrak.

Fiskeridirektoratet er enig i at innføring av denne typen tiltak, som er nye og ukjente for en del av aktørene i dette fisket, bør gjøres på en varsom måte. Fiskeridirektoratet har forsøkt å ta slike hensyn hittil i år, og vil fortsette med det i en innkjøringsperiode. Effekten av disse tiltakene er ikke alltid like forutsigbare. Etter en innkjøringsperiode som omfatter både Skagerrak og Nordsjøen vil Fiskeridirektoratet derfor evaluere de enkelte tiltakene, inkludert RTC-stengningene (innblandingsprosent, størrelse av stengte områder, fiske med seleksjonsinnretninger innmontert i trålen), minstemål osv.

Fiskeridirektoratet vil arbeide videre med spørsmål relatert til harmonisering av regelverket i Nordsjøen og Skagerrak, herunder om vekt eller antall skal legges til grunn for tillatt innblanding av reker under minstemål i de enkelte fangster og ved landing.

Fiskeridirektoratet mener at det så langt har vært en god dialog med Norges Fiskarlag og andre aktører som redskapsprodusenter og næring, samt myndigheter og næring i Danmark og Sverige. Det er vår målsetning å fortsette å utvikle rekeforvaltningen i et godt samarbeide mellom relevante parter.

Kommunikasjonen med enkelte næringsutøvere kan være utfordrende, og kunne med fordel vært bedre. Særlig gjelder dette dialogen myndighetene har med fartøy på feltet ved opprettelse av aktsomhetsområder og RTC-stenginger. Når det gjelder aktsomhetsområder, som Kystvakten oppretter og administrerer, vil Fiskeridirektoratet og Kystvakten i samarbeid utarbeide en beskrivelse av når og hvordan aktsomhetsområder opprettes, samt vilkår for mulig fortsatt fiskerivirksomhet innenfor det aktuelle området. Fiskeridirektoratet vil også lage en orientering om RTC-områder og praktiske forhold, deriblant bruk av seleksjonssystemer i slike områder.

Til slutt vil Fiskeridirektoratet opplyse om at det tas sikte på avholde et seminar med formål om gjensidig utveksling av kunnskap om bruk av seleksjonsinnretninger i løpet av august. Det vil bli invitert fiskere, redskapsprodusenter, myndigheter og forskere i Norge, Sverige og Danmark.

4.12.4 FORSLAG TIL FREMTIDIG REGULERING AV REKEFISKET I NORDSJØEN OG SKAGERRAK

Fiskeridirektoratet er kjent med at et utvalg som skal se på fremtidig regulering av rekefisket i Nordsjøen og Skagerrak leverte sin innstilling til Norges Fiskarlag tidligere i år. Utvalget foreslår at fartøygruppen under 11 meter lukkes, og kommer også med konkrete forslag til aktivitetskrav. I innstillingen er det også foreslått en fordeling av totalkvoten på fartøy over 11 meter, fartøy under 11 meter og åpen gruppe. Videre anbefales det at det kan tillates å forskuttere inntil 15 % av maksimalkvoten i en etterfølgende periode samme år.

Norges Fiskarlag sluttet seg til forslaget i et landsstyremøte 11. mai i år, og har i brev til Nærings- og fiskeridepartementet anbefalt at forslaget fra utvalget iverksettes fra og med 2017. Enkelte av elementene i forslaget, som blant annet kvotefleksibilitet over perioder, kan være aktuelle å diskutere i høstens reguleringsmøte. Når det gjelder forslagene om lukking, aktivitetskrav knyttet til en lukking. etc., så vil dette bli behandlet i en separat prosess.